

ГРОМАДЯНСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

МИ МОЖЕМО БІЛЬШЕ: МЕРЕЖА М18 У ДІЇ

Формування громадянських компетентностей учнів є одним із ключових завдань Нової української школи. Це і мета, й освітній результат діяльності школи, адже для утвердження демократії в Україні необхідною умовою є розвинене громадянське суспільство. Завдання зовсім не нове, оскільки громадянська освіта як навчальний предмет упроваджується в українських школах з початку Незалежності, а громадянське виховання є невід'ємною складовою роботи закладу. Однак в умовах сьогодення воно набуває особливої актуальності й вимагає від кожного з нас переосмислення як змісту, так і форм організації навчально-виховного процесу та взаємодії його учасників.

Формування громадянських компетентностей відбувається не стільки за рахунок набуття теоретичних знань під час уроків, скільки завдяки залученню учнів до проектної і практичної діяльності, через застосування нових моделей і методів у виховній роботі з учнями.

Значний потенціал для впровадження компетентнісного навчання має участь навчальних закладів у різних ініціативах і проектах. Хочу поділитися інформацією про ті проекти, до яких причетна особисто як ініціатор чи експерт і до яких, щиро сподіваюся, виникне бажання приєднатися у 2017–2018 н.р.

«DOCCU – Розвиток громадянських компетентностей в Україні». Це українсько-швейцарський проект за підтримки МОН України, в рамках якого відбуваються впровадження змісту та принципів Освіти для демократичного громадянства й Освіти з прав людини і відповідне навчання вчителів, керівників навчальних закладів і державних службовців у галузі управління освітою. При плануванні освітньо-виховних заходів з учнями на цей навчальний рік раджу скористатися розробленими за під-

тримкою DRG e.V. (Берлін) та Агенції розвитку освітньої політики (Київ) за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини. Одним із завдань проекту є підвищення політичної обізнаності молоді й залучення до справ громади. Нас зацікавив німецький досвід роботи з молоддю як майбутніми виборцями, зокрема проект Under18 («Менші 18»). Уперше ідея організувати паралельно з дорослими виборами можливість голосувати дітям була втілена у 1996 р. на одній із виборчих дільниць у Берліні. У 2015-му проект «М18: вибори для дітей і молоді» стартував і в Україні. Вибори «М18» були проведені 17 жовтня 2015 р. у формі імітаційної гри «Місцеві вибори-2015: Я голосую за мера!» в Києві, Ірпені й Запоріжжі. Проект надав ефективні механізми усвідомлення підлітками особливостей політичного демократичного процесу, запровадив активні форми навчання демократії через імітаційні гри, учнівські тематичні дебати, політхвилинки, діалоги з політиками та громадськими діячами.

Найважливішим результатом є створення мережі з активістів гро-

виробничі підприємства, то чому б не привести їх на робочі місця депутатів? Відтак за підтримки Департаменту освіти і науки, молоді та спорту КМДА, Київського молодіжного центру, DRA в партнерстві з Асоціацією керівників шкіл м. Києва, Асоціацією приватних навчальних закладів, Асоціацією позашкільних навчальних закладів та за участі керівників і вчителів навчальних закладів – учасників мережі М18 29 жовтня 2016 р. вперше відбувся Форум М18.

У перший день осінніх канікул усі двері Київради та КМДА відкрилися для вільного входу всіх бажаючих, зокрема дітей і молоді. Віталій Кличко особисто зустрівся в сесійній залі й дав «урок від мера». Депутати Київради провели відверті діалоги з підлітками не як зі школярами, а як з повноправними громадянами міста, які мають власну точку зору і запити. Це було неймовірне дійство, про перебіг якого можна детальніше дізнатися на сторінці Форуму М18 – m18.org.ua.

Під час дискусій і обговорень лідери учнівського самоврядування прийняли рішення щорічно проводити Київський дитячо-юнацький форум М18 «Менші 18 – ми можемо більше!». Отож 12 листопада 2017 р. відбувається проведення другого Форуму М18. Приєднуйтеся!

Ще в 1998 році за ініціативи Київського ліцею бізнесу та за підтримки Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні була започаткована Міжнародна освітня програма «Модель ООН», яка сприяє формуванню громадянських компетентностей, критичного мислення й обізнаності з діяльністю різних органів системи ООН. Це кількадесна імітаційна гра, в якій учні виступають у ролі дипломатів, представляють різні країни і беруть участь в обговоренні поточних питань, що стоять на порядку денному в ООН і ухвалюють політичні рішення.

Відзначити 20-річчя «Моделі ООН»

тримки Ради Європи навчальними матеріалами курсу, перекладеними українською мовою експертами проекту. Це, зокрема, посібники Ради Європи із серії «Живемо в демократії». Їх перевагою є прикладна спрямованість, а зміст і методика успішно пройшли пілотування в системах освіти європейських країн, а також вже і в українських навчальних закладах, зокрема і в нашому Київському ліцеї бізнесу. Всі посібники, які ви бачите на фото, в електронному вигляді можна завантажити на сайті проекту та знаходити інформацію про найближчі семінари чи тренінги — **doccu.in.ua**.

«Ми можемо більше!» — зміцнення демократії в Україні шляхом сприяння громадянському вихованню та політичній освіті молоді». Це українсько-німецький проект, що реалізо-

мадянського суспільства й навчальних закладів M18, яка набирає популярності та є відкритою для всіх охочих. Приєднатися до неї можна через сайт проекту, який став для всеукраїнської мережі M18 платформою для обміну корисною інформацією, методичними матеріалами і новинами — **m18.org.ua**.

Кульмінацією проекту в 2016 р. стало започаткування ще однієї ініціативи, яку ми «підглядели» в німецьких колег — молодіжного форуму в парламенті Берліна. Після проведення M18 ми поставили собі запитання: якщо діти на виборах міського голови віддали голоси за чинного мера міста і передали йому свої запити, то чи не варто отримати публічний звіт за рік його роботи? Якщо з профорієнтаційною метою ми водимо учнів на

плануємо спільно з і представництвом ООН на весняних канікулах проведенням IX учнівської конференції «Модель ООН. Київ-2018». А в листопаді готуємося провести широку зустріч усіх навчальних закладів — активістів цієї програми як Всеукраїнський саміт «Моделі ООН». Детальніша інформація — на сайті **mun.lecos.org**.

Про позитивний досвід формування громадянських компетентностей завдяки проектній діяльності можна говорити не лише на прикладах зазначених проектів. Наразі в Україні реалізується ще ціла низка міжнародних і локальних освітніх ініціатив, до яких можна і варто долучатися. Так само, як варто долучатися й до мережі M18. Разом ми справді можемо більше!

Людмила ПАРАЩЕНКО, для «Освіти України»